

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Monikou Vackovou jako samosoudkyní ve věci

žalobce:	TXXX XXXK a.s. , IČ xxx, se sídlem xxx, xxx,
zastoupeného	Mgr. Lubicou Čáp, LL.M., advokát, Sokolská 46, 120 00 Praha 2
proti	
žalovaným:	1. P. B. , narozené xxx, 2. T. B. , narozené xxx, obě bytem xxx, xxx,
obě zastoupeny	Mgr. Michalem Beranem, advokátem se sídlem Lazarská 11/6, 120 00 Praha 2

o zaplacení 2 487 076 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žalované jsou povinny** společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku částku ve výši 2 487 076 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z této částky za dobu od 1. 5. 2019 do zaplacení.
- II. Žalované jsou povinny** společně a nerozdílně nahradit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku náklady řízení ve výši 305 377,80 Kč k rukám zástupkyně žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá náhrady škody podle § 99 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon – dále též jen „IZ“) s odůvodněním, že žalované, které byly v letech 2016 a 2017 jednatelkami dlužnice TXXX s. r. o., IČO xxx (dále „dlužnice“), nepodaly insolvenční návrh v rozporu s § 98 IZ přesto, že dlužnice byla v úpadku dle § 3 odst. 1 a 2 IZ již k 28. 1. 2017, neboť v té době měla více peněžitých závazků tři měsíce po splatnosti. Ke dni 31. 12. 2016 převyšovaly závazky dlužnice její vlastní kapitál o více než 13 000 000 Kč, v prvních měsících roku 2017 měla dlužnice více než tři měsíce po splatnosti již desítky peněžitých závazků v řádech stovek tisíc, později milionů korun. Insolvenční řízení dlužnice bylo zahájeno dne 2. 10. 2017 k návrhu zaměstnanců dlužnice. Úpadek dlužnice byl zjištěn v insolvenčním řízení vedeném zdejším soudem pod sp. zn. MSPH xxx dne 4. 1. 2018 a byl řešen konkursem. Žalobkyně má vůči dlužnici pohledávku za objednané a dodané tiskové archy v celkové výši 2 487 076 Kč, kterou vyúčtovala osmi fakturami se splatností poslední z nich 23. 6. 2017. Svou pohledávku přihlásila do insolvenčního řízení, insolvenční správce dlužnice i dlužnice samotná tuto pohledávku uznaly v celém rozsahu. Dodávky tisku byly uskutečněny na základě emailových objednávek z května a června 2017.

2. Žalobkyně je přesvědčena, že žalované byly povinny již v první polovině února podat insolvenční návrh. Pokud by svou povinnost splnily, žalobkyně by žádný obchodní vztah s dlužnicí nenavázala a pohledávka, tudíž ani škoda by jí nevznikla. Vzhledem k tomu, že konkurzní řízení bylo zastaveno usnesením Městského soudu v Praze č. j. MSPH xxx ze dne 1. 9. 2020, protože pro uspokojení věřitelů byl majetek dlužnice zcela nepostačující, žalobkyně nebyla v insolvenčním řízení uspokojena ani zčásti, škodou je tudíž celá pohledávka, kterou do insolvenčního řízení přihlásila.

3. Mezi účastníky není sporu o tom, že:

- žalované byly jednatelkami dlužnice v roce 2016 a až do 30. 8. 2017, po nich se stal jednatelem pan P. M., xxx první a xxx druhé ze žalovaných,
- insolvenční řízení na majetek dlužnice vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. xxx bylo zahájeno návrhem zaměstnanců v říjnu 2017,
- žalované insolvenční návrh nepodaly,
- v insolvenčním řízení přihlásila žalobkyně svoji pohledávku ve výši 2 487 076 Kč, pohledávka byla správcem i dlužnicí v celém rozsahu uznána,
- pohledávka je cenou za dodávky tisku, které byly uskutečněny žalobkyní na základě emailových objednávek dlužnice z května a června 2017,
- konkurzní řízení bylo zastaveno, protože majetek dlužnice nepostačoval k uspokojení věřitelů,
- žalované byly vyzvány k náhradě škody výzvami z 22. 4. 2019 a 28. 5. 2019, škodu neuhradily.

4. Žalované navrhly žalobu zamítnout. Namítaly, že do úpadku se dlužnice dostala až kolem 15. 6. 2017, tj. až v okamžiku, kdy pohledávka žalobkyně byla splatná. Zpochybnilly v té souvislosti listinu označenou Faktury přijaté podle věřitelů, kterou žalobkyně prokazovala své tvrzení o existenci většího množství pohledávek splatných již v posledním čtvrtletí roku 2016 a prvních měsících roku 2017. Tvrdily, že majetková situace dlužnice se od doby, kdy nastal úpadek, do odvolání žalovaných z funkce (30. 8. 2017) nezměnila, skutečnost, že nepodaly insolvenční návrh tudíž nemohla mít vliv na míru uspokojení věřitelky.

5. Žalované rovněž podrobně vysvětlovaly okolnosti, které v konečném důsledku vedly k úpadku dlužnice. Zdůrazňovaly, že činnost dlužnice významně a negativně ovlivňoval pan K. P. K., resp. jeho vztah s panem P. M., pozdějším jednatelem dlužnice a jejím obchodním ředitelem v době, kdy jednatelemi byly žalované. Tvrdily, že dlužnice vznikla fakticky na pokyn pana K. jako neoficiální nástupce společnosti OXXX XXX XXX XXXL, k.s., která se ocitla v hospodářských problémech. Také tuto společnost ovládal pan K., také v této společnosti působil pan M.. Pan K. dlužnici v době její hospodářské činnosti nepřímo ovládal a ovlivňoval. Dlužnice podnikala v jím pronajatých nemovitostech a na jím pronajatých strojích. Žalované popisují okolnosti, které ovlivnily hospodářské výsledky dlužnice, od technických problémů pronajatých strojů přes zvýšení nájemného, prodej strojů pronajímatelem panem K. až po výpůjčku jiného stroje od společnosti WXXX XXXH. Smlouva se žalobkyní měla na určitou dobu překlenout výpadek tisku, aby bylo možné splnit již sjednané zakázky.

6. Dlužnice přestala dle žalovaných zcela podnikat až 30. 8. 2017, kdy kvůli jednání pana P. K. společnost WXXX XXXH vypůjčený tiskařský stroj odvezla a P. K. dlužnici znemožnil vstup do pronajatých prostor. Snahu o zachování provozu dlužnice do té doby žalované zdůvodňovaly probíhajícími jednáními o prodeji závodu dlužnice. Tvrdily, že do uvedeného data dlužnice řádně provozovala svůj závod a dosahovala vyrovnaných obrátů.

7. Opíraje se o § 99 odst. 2 IZ žalované zpochybňují rovněž, že by žalobkyně mohla požadovat úrok z prodlení, protože jako náhradu škody nemůže požadovat jiný nárok než ten, který byl přihlášen do insolvenčního řízení a v něm zjištěn.

8. Žalobkyně, jak uvedeno, uplatnila v řízení nárok na náhradu škody podle § 99 odst. 1 IZ, podle něhož, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu osoba, která poruší své povinnosti uvedené § 98 IZ, a to za samozřejmého předpokladu, že škoda vznikne v příčinné souvislosti s porušením těchto povinností. Škoda podle § 99 odst. 2 IZ spočívá v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel.

9. Ustanovení § 98 odst. 1 IZ ve své první větě ukládá dlužníku, který je podnikatelem, povinnost podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Podle § 98 odst. 2 IZ má tuto povinnost mimo jiných též statutární orgán dlužníka. Je-li povinných osob více a jsou-li oprávněny jednat jménem dlužníka samostatně, má tuto povinnost každá z nich. Insolvenční návrh podávají jménem dlužníka. Své odpovědnosti se mohou podle § 99 odst. 3 IZ zprostit pouze tehdy, prokáží-li, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnily vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na jejich vůli a které nemohly odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po nich spravedlivě požadovat.

10. Žalované v řízení argumentovaly tím, že chod společnosti ovlivňovaly vztahy mezi panem P. K. a xxx první žalované. Ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanými jsou však tyto okolnosti zcela nepodstatné. Obě žalované jako jednatelky dlužnice byly povinny podle § 159 odst. 1 věty první zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále „o. z.“), vykonávat své funkce s péčí řádného hospodáře, tj. s nezbytnou loajalitou, potřebnými znalostmi a pečlivostí. Loajalitou, o níž zákon hovoří, je míněna loajalita vůči právnické osobě, v níž konkrétní osoba vykonává volenou funkci, nikoli loajalita k xxx, i kdyby byl obchodním ředitelem společnosti, tím méně pak loajalita k jakémusi panu K.. Způsob vedení společnosti je věcí volených orgánů společnosti. Ustanovení § 159 odst. 1 o. z. ve své druhé větě definuje (vyvratitelnou) právní domněnku, podle níž jedná nedbale ten, kdo není péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí do funkce

nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky. Z uvedeného plyne, že žalované se ani poukazem na to, že vliv na chod společnosti měla třetí osoba, nemohou zprostit své odpovědnosti za škodu související s výkonem funkce způsobenou třetím osobám. Ve smyslu citované právní domněnky platí, že žalované jednaly nedbale i tehdy, jestliže nebyly schopny z jakýchkoli důvodů omezit vliv pana K., případně vliv xxx první žalované na chod společnosti. Jími popisované okolnosti konce podnikání dlužnice nelze považovat za skutečnosti, které by nastaly nezávisle na jejich vůli a které nemohly odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po nich spravedlivě požadovat. Druhý liberační důvod obsažený v § 99 odst. 3 IZ tedy žalované nenaplnily.

11. Soud se tedy vzhledem k obraně žalovaných zabýval prvním z liberačních důvodů uvedených v § 99 odst. 3 IZ, totiž tím, zda porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení. V souvislosti s tím bylo podstatné vyřešit otázku, ke kterému okamžiku se dlužnice ocitla v úpadku. Jestliže totiž, jak žalobkyně tvrdí, u ní dlužnice objednala příslušné plnění už v době, kdy byla dlužnice v úpadku, pak je zřejmé, že výše škody nebyla ovlivněna postupující hospodářskou situací dlužnice, ale pouze tím, že insolvenční návrh nebyl podán. Je zcela jisté, že kdyby byl podán řádný insolvenční návrh, žádný smluvní vztah by v průběhu následně probíhajícího insolvenčního řízení nevznikl.

12. Podle § 3 odst. 1 IZ je dlužník v úpadku, jestliže má současně více věřitelů, peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen plnit. Podle § 3 odst. 2 IZ se má za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky mimo jiné tehdy, jestliže své závazky neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti.

13. Soud zjistil z listiny nadepsané Faktury přijaté podle věřitelů, že jejím obsahem je v počítačovém systému zpracovaný přehled faktur dlužníka k datu 14. 11. 2017. Listinu zpracoval pan P. M., jak bylo zjištěno z průvodního dopisu s datem 19. 11. 2017. Listinu v průvodním dopise sám označil za přehled přijatých neuhrazených faktur. Posílal ji insolvenčnímu soudu na jeho výzvu spolu se seznamem majetku a soupisem dlužných mezd všech zaměstnanců dlužnice s tím, že jejichž pracovní poměr ve všech případech skončil k 30. 9. 2017. U seznamu majetku výslovně prohlásil, že tento seznam je úplný a správný.

14. Podle uvedeného seznamu evidovala dlužnice jako neuhrazené mj. fakturu společnosti KXXX XXXN znějící na 12 650 Kč, splatnou 26. 10. 2016, fakturu společnosti LXXX XXXT s.r.o. znějící na 6 000 Kč, splatnou 22. 10. 2016, a 12 faktur vystavených společnostmi DXXX XXX XXXH na plnění v celkové výši 591.452,40, které byly splatné od 6. 10. 2016 do 16. 10. 2016.

15. Podle téže listiny v listopadu 2016 nastala splatnost faktury vystavené společností EXXXN, spol. s r.o. znějící na částku 41 441 Kč, splatné 14. 11. 2016 (z níž bylo splaceno pouze 6 226 Kč), faktury vystavené R B. znějící na 5 139 Kč, splatné 26. 11. 2016, v prosinci 2016 se staly splatnými faktury společnosti WXXX XXXH znějící na 7 212,55 EUR, 6 477,38 EUR, 7 457,12 EUR a 10 533,63 EUR, v přepočtu celkem 856 011,97 Kč. Podle údajů v tomto přehledu zadlužení dlužnice v období od ledna do dubna 2017 stoupalo, vystavené faktury nebyly spláceny, na konci dubna již měla dlužnice dalších nejméně 24 peněžitých závazků v celkové výši nejméně 1 400 000 Kč a její dluh se nadále zvyšoval. K datu 14. 11. 2017 dosáhl částky 9 661 492,98 Kč.

16. Žalované zpochybňovaly, že by uvedená listina byla způsobilá prokázat mnohost věřitelů a výši jejich pohledávek. Namítaly, že tehdejší jednatel dlužnice neměl k dispozici aktuální

účetnictví, protože se od konce srpna 2017 již nemohl dostat do prostor dlužnice, vycházel pravděpodobně ze záloh účetnictví. Pohledávky splatné v roce 2016 nebyly přihlášeny do insolvenčního řízení a jsou již promlčené.

17. Soud neměl důvod pochybovat o obsahu dané listiny. Byla totiž, jak uvedeno, předložena tehdejším jednatelem dlužnice insolvenčnímu soudu na jeho výzvu. Jednatel dlužnice v průvodním dopise sám označil faktury uvedené v seznamu za neuhrazené. Připojil přehled o dlužných mzdách zaměstnancům. Měl zjevně, navzdor tvrzení dlužnic o neaktuálním účetnictví, z něhož měl seznam vycházet, aktuální podklady (přínejmenším aktuální k datu 30. 9. 2017, přičemž nelze předpokládat, že by se po ukončení podnikání dlužnice měnily) a sám v průvodním dopise údaje v nich uvedené nijak nezpochybnil. Spolu s ní předložil seznam majetku společnosti se zmíněným prohlášením. Argument žalovaných, že jednatelem prohlášení o pravdivosti údajů se vztahovalo pouze k seznamu majetku, je formálně sice v souladu s obsahem příslušných listin, fakticky však je účelový. Seznam majetku musel totiž také vycházet z údajů obsažených v účetnictví dlužnice. Není žádný rozumný důvod předpokládat, že by část účetnictví byla aktuální, část nikoli, a že jednatel, který by si musel být této okolnosti vědom, by na ni insolvenční soud neupozornil.

18. Na věrohodnosti této listině označené Faktury přijaté podle věřitelů dodává též porovnání tam uvedených pohledávek a jejich výše s těmi, které do insolvenčního řízení byly přihlášeny. Soud ji porovnal s protokolem z přezkumného jednání z 3. 4. 2018. Zjistil, že ty pohledávky, které byly přihlášeny do insolvenčního řízení, této listině odpovídají buď zcela, anebo se liší pouze nepatrně, což může být způsobeno tím, že do insolvenčního řízení byly přihlášeny i úroky. Dlužníci byly přihlášeny pohledávky uznány. Jestliže uvedený seznam zcela odpovídal řadě přihlášených pohledávek, není důvod pochybovat o existenci těch, z nichž žalobkyně dovozuje úpadek dlužnice v lednu, resp. březnu 2017. Z hlediska naplnění podmínek § 3 IZ přitom není podstatné, zda a jaké pohledávky věřitelé přihlásili do insolvenčního řízení. Věřitelé zejména malých pohledávek mohli vyhodnotit, že se jim účast v insolvenčním řízení nevyplatí. Podstatné není ani to, že k dnešnímu dni mohou být některé pohledávky promlčené. Podstatné je, zda existovaly k určitému datu, což má soud z listiny Faktury přijaté podle věřitelů prokázáno.

19. Vzhledem k uvedenému nepovažoval soud za potřebné doplňovat dokazování přihláškami pohledávek, ani dalšími účastníky předloženými listinami, z nichž navíc řada sloužila k prokázání skutečností, o nichž mezi účastníky nebylo sporu. Listinami shora uvedenými ve spojitosti se skutečnostmi, o nichž nebylo mezi účastníky sporu, byl skutkový stav zjištěn dostatečně.

20. Lze proto shrnout, že v řízení bylo prokázáno, případně bylo nesporné, že dlužnice byla již v lednu 2017 v úpadku, protože měla více věřitelů déle jak tři měsíce po splatnosti. Její dluhy postupně narůstaly, ke konci dubna měla dluhy vyšší než dva miliony korun, které nesplácela. Dlužnice se tedy ocitla v úpadku ještě dříve, než v průběhu května u žalobkyně objednala plnění, z něhož vznikla pohledávka v celkové výši ve výroku uvedené. Pohledávku v této výši žalobkyně přihlásila do insolvenčního řízení, v němž nebyla ani zčásti uspokojena.

21. Byl-li by včas, tedy bez zbytečného odkladu, to jest v průběhu února 2017 podán insolvenční návrh, škoda by nevznikla. Nevznikla by ani tehdy, pokud by insolvenční návrh byl podán dříve, než dlužnice objednala tisk u žalobkyně. Ke konci dubna si žalované musely být vědomy, že dluhy narůstají, nejsou spláceny, a že majetek dlužnice nedosahuje výše již tehdy existujících dluhů. Pokud by alespoň tehdy podaly insolvenční návrh, tedy pokud by tak učinily před objednávkou tisku u žalobkyně (květen 2017), smluvní vztah žalobkyně a dlužnice by nevznikl, nevznikla by tudíž ani pohledávka za dlužnicí a tedy ani škoda ve smyslu § 99 odst. 2

IZ. Za tuto škodu odpovídají podle § 99 odst. 1 IZ obě žalované společně a nerozdílně, protože jako osoby oprávněné za dlužníci samostatně jednat (§ 98 odst. 2 IZ) porušily svou povinnost podat insolvenční návrh na dlužnici bez zbytečného odkladu poté, co se při náležité pečlivosti měly dozvědět o jejím úpadku (§ 99 odst. 1 IZ). Soud proto žalovaným uložil povinnost škodu žalobkyni společně a nerozdílně nahradit.

22. Kromě pohledávky přiznal soud žalobkyni i její příslušenství ve formě požadovaných úroků z prodlení ve výši podle § 1970 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (o. z.). Žalované se ocitly v prodlení (§ 1968 o. z.) s úhradou škody, tj. peněžitého dluhu, který nesplnily přes výzvu žalobkyně z 22. 4. 2019 ve lhůtě tam uvedené (do 30. 4. 2019). Přes zřejmou vazbu k insolvenčnímu řízení nejsou úroky z prodlení, které žalobkyně uplatnila, vyloučeny z uspokojení podle § 170 písm. a) IZ, jak žalované namítají. Škoda, která žalobkyni vznikla, je pohledávkou uplatněnou vůči osobám odlišným od dlužníka. Ani tato škoda, ani úroky z prodlení s její úhradou nejsou tudíž pohledávkami, které by se uspokojovaly v insolvenčním řízení.

23. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. V řízení měla úspěch žalobkyně, náklady jí vznikly zaplacením soudního poplatku ve výši 124 354,-Kč ze žaloby a soudního poplatku 1 000,-Kč z návrhu na vydání předběžného opatření. Další náklady vznikly za zastoupení advokátem a odpovídají výši jeho odměny určené podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu (dále AT). Zástupkyně žalobkyně učinila celkem 8 úkonů právní služby [převzetí a příprava zastoupení (zahrnující v sobě i první poradu s klientem), další porada s klientem, předžalobní výzva, podání žaloby, vyjádření z 12. 9. 2020, jednání před soudem trvající více než dvě hodiny (jako 2 úkony), studium soudního spisu] podle § 11 odst. 1 písm. a), c), d), f), g), za které náleží odměna v plné výši po 18 260 Kč (§ 7 bod 6 AT). Učinila dále dva úkony právní služby v poloviční sazbě podle § 11 odst. 2 písm. a) a c) AT (návrh na vydání předběžného opatření v průběhu řízení a vyjádření k podanému odvolání). K odměně v celkové výši 146 080,-Kč byl připočten podle § 13 odst. 4 celkem 9x paušál po 300,-Kč a 21% DPH ze součtu odměny a paušálu, tj. 31 243,80 Kč. Náklady za služby advokáta, včetně DPH, jsou 180 023,80 Kč. Náklady řízení včetně soudního poplatku celkem 305 377,80 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku se lze odvolat do 15ti dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

Praha 11. listopadu 2020

JUDr. Monika Vacková v. r.
předsedkyně senátu